

Sygn. akt I C 2030/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2016 r.

Sąd Rejonowy w Gliwicach Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Kamilla Gos-Górska

Protokolant: Sabina Drewniak - Szczepek

po rozpoznaniu w dniu 27 kwietnia 2016 roku w Gliwicach

na rozprawie sprawy z powództwa B. O. (1), E. O., A. O. i J. O. (1)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki B. O. (1) kwotę 45.000 zł (czterdzieści pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 3 września 2014 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda A. O. kwotę 45.000 zł (czterdzieści pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 3 września 2014 roku do dnia zapłaty;
3. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda J. O. (1) kwotę 20.000 zł (dwadzieścia tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 3 września 2014 roku do dnia zapłaty;
4. zasądza od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki E. O. kwotę 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 3 września 2014 roku do dnia zapłaty;
5. kosztami postępowania w całości obciąża pozwaną, pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie Referendarzowi sądowemu.

SSR Kamilla Gos-Górska

Sygn. akt I C 2030/14

UZASADNIENIE

Powódka **B. O. (1)** domagała się zasądzenia od strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 45.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 września 2014 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia oraz zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że dnia 18 kwietnia 2014 roku doszło do wypadku, w następstwie którego J. O. (2), syn powódki, poniósł śmierć. Sprawcą zdarzenia był kierowca pojazdu, posiadający wykupioną polisę OC w pozwanym towarzystwie ubezpieczeniowym. Powódka podała, że śmierć syna, z którym była bardzo silnie emocjonalnie związana, negatywnie wpłynęła na jej życie, wywołała cierpienie i ból. Dla powódki syn J. O. (2) był wsparciem w codziennym życiu, zawsze mogła na niego liczyć. Po śmierci syna gwałtownie pogorszył się stan zdrowia powódki, konieczna okazała się hospitalizacja w szpitalu psychiatrycznym, a następnie dalsze leczenie w trybie ambulatoryjnym. Powódka zgłosiła pozwanej żądanie wypłaty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, traumę psychiczną oraz uszczerbek na

zdrowiu spowodowany nagłą śmiercią syna w wysokości 100.000 zł, w odpowiedzi na co pozwana przyznała powódce kwotę 35.000 zł za doznaną krzywdę.

Niniejsza sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą akt I C 2030/14.

Powódka **E. O.** domagała się zasądzenia od strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 10.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 września 2014 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia oraz zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazała, że dnia 18 kwietnia 2014 roku doszło do wypadku, w następstwie którego J. O. (2), brat powódki, poniósł śmierć. Sprawcą zdarzenia był kierowca pojazdu, posiadający wykupioną polisę OC w pozwanym towarzystwie ubezpieczeniowym. Powódka podała, że mimo licznych obowiązków była bardzo zżyta z młodszym bratem, zawsze mogła liczyć na pomoc brata, który służył jej wsparciem i radą. Nagła i niespodziewana śmierć brata wywołała w życiu powódki poczucie pustki i osamotnienia a silne przeżycia spowodowały konieczność podjęcia leczenia psychiatrycznego. Powódka wskazała, że zgłosiła pozwanej żądanie wypłaty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, traumę psychiczną oraz uszczerbek na zdrowiu spowodowany nagłą śmiercią brata w wysokości 30.000 zł, w odpowiedzi na co pozwana przyznała powódce kwotę 20.000 zł za doznaną krzywdę.

Niniejsza sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą akt I C 2031/14.

Postanowieniem z dnia 30 października 2014 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach postanowił połączyć niniejszą sprawę do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygnaturze akt I C 2030/14.

Powód **J. O. (1)** domagał się zasądzenia od strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 20.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 września 2014 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia oraz zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że dnia 18 kwietnia 2014 roku doszło do wypadku, w następstwie którego J. O. (2), brat powoda, poniósł śmierć. Sprawcą zdarzenia był kierowca pojazdu, posiadający wykupioną polisę OC w pozwanym towarzystwie ubezpieczeniowym. Powód podał, że zmarły, jako starszy brat powoda, był wzorem do naśladowania, pomagał mu w podejmowaniu pierwszych poważnych życiowych decyzji. Podkreślił, iż bracia byli zgodnym rodzeństwem i chętnie spędzali ze sobą wolny czas. Powód zawsze mógł liczyć na pomoc brata. Powód oświadczył, że nagła i niespodziewana śmierć brata wywołała w jego życiu poczucie pustki i osamotnienia a silne przeżycia spowodowały konieczność podjęcia leczenia psychiatrycznego. Powód wskazał, że zgłosił pozwanej żądanie wypłaty zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, traumę psychiczną oraz uszczerbek na zdrowiu spowodowany nagłą śmiercią brata w wysokości 40.000 zł, w odpowiedzi na co pozwana przyznała powodowi kwotę 20.000 zł za doznaną krzywdę.

Niniejsza sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą akt I C 2034/14.

Postanowieniem z dnia 24 października 2014 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach postanowił połączyć niniejszą sprawę do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygnaturze akt I C 2030/14.

Powód **A. O.** domagał się zasądzenia strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w W. kwoty 45.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 września 2014 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia oraz zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że dnia 18 kwietnia 2014 roku doszło do wypadku, w następstwie którego J. O. (2), syn powoda, poniósł śmierć. Sprawcą zdarzenia był kierowca pojazdu, posiadający wykupioną polisę OC w pozwanym towarzystwie ubezpieczeniowym. Powód podał, że jego relacje ze zmarłym synem były bardzo dobre. Był on silnie emocjonalnie związany z synem, a jego nagła i niespodziewana śmierć wywołała w życiu powoda poczucie pustki i osamotnienia. Silne przeżycia spowodowały gwałtowne pogorszenie stanu zdrowia psychicznego powoda i konieczność podjęcia leczenia psychiatrycznego. Powód wskazał, że zgłosił pozwanej żądanie wypłaty

zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, traumę psychiczną oraz uszczerbek na zdrowiu spowodowany nagłą śmiercią syna w wysokości 100.000 zł, w odpowiedzi na co pozwana przyznała powodowi kwotę 35.000 zł za doznaną krzywdę.

Niniejsza sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą akt I C 2042/14.

Postanowieniem z dnia 21 listopada 2014 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach postanowił połączyć niniejszą sprawę do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygnaturze akt I C 2030/14.

W odpowiedzi na pozew (...) Spółka Akcyjnej w W. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwana podniosła zarzut niewykazania wysokości roszczenia. Wskazała, że żądane kwoty są wygórowane. Podniosła, że zgodnie z art. 446 § 4 k.c. do przyznania zadośćuczynienia konieczne jest wystąpienie krzywdy związanej ze śmiercią bliskiej osoby. Aby uzyskać zadośćuczynienie pieniężne na tej podstawie należy wykazać silny związek emocjonalny między ofiarą wypadku a osobą, która stara się o naprawienie szkody. Pozwana wyjaśniła, że przyznane do tej pory świadczenia są odpowiednie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

W dniu 18 kwietnia 2014 roku w wyniku wypadku komunikacyjnego śmierć poniósł J. O. (2). Odpowiedzialność za zdarzenie ponosił kierowca samochodu, którego właściciel zawarł z (...) Spółką Akcyjną w W. umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

/okoliczności bezsporne, a nadto dowody: postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej (...)w G. z dnia 16.06.2014 r. k. 8-9, odpis skrócony aktu zgonu k. 10/

J. O. (2) przed śmiercią mieszkał w P. z rodzicami i młodszym bratem J.. Pracował razem z ojcem w (...). J. O. (2) był bardzo związany ze swoją najbliższą rodziną. Chętnie spędzał swój wolny czas z rodzicami, starszą siostrą i młodszym bratem. J. O. (2) pomagał rodzicom, wspólnie spędzali wieczory. Do domu rodziców przychodziła dziewczyna J., wspólnie przygotowywali posiłki, którymi częstowali matkę J.. Rodzina wspólnie podróżowała, organizowała wycieczki, wyjazdy do babci, wyjścia na koncerty oraz imprezy muzyczno- kulturalne, rozwijali swoje zainteresowania. Rodzina angażowała się wspólnie w przedsięwzięcia kulturalne, inicjatywy, w których członkowie rodziny uczestniczyli w różnych konfiguracjach, w zależności od możliwości czasowych.

J. O. (2) planował założenie własnej działalności gospodarczej. Interesował się motoryzacją oraz sportem, a w szczególności piłką nożną. Był osobą pomocną, towarzyską, otwartą, pełną energii. J. O. (2) miał bardzo dobrą relację z rodzicami, partnerską. Pomagał im, dużo wspólnie rozmawiali, planowali rozwój zawodowy J. O. (2).

J. O. (2) często odwiedzał siostrę E. w K., ona też przyjeżdżała do domu w P. i wspólnie jeździli do babci. Już kiedy E. O. była mężatką, była na wycieczce z bratem J. i ojcem w B.. Lubiała rozmawiać z bratem, kontaktowali się też telefonicznie, wiedzieli co się u nich nawzajem dzieje, brat pomagał jej przy remoncie, przeprowadzce.

J. O. (1) zawsze łączyły bliskie, przyjacielskie stosunki z bratem. Lubili wspólnie spędzać czas, zajmowali wspólny pokój. Ich wspólną pasją była piłka nożna, która trenowali w klubach. Wspólnie jeździli do babci czy wychodzili na grila. Mieli wspólne zainteresowania filmem i muzyką.

/dowody: dokumentacja fotograficzna k. 12- 15, zeznania powódki B. O. (2) k. 194- 194v, zeznania powódki E. O. k. 195- 195v, zeznania powoda J. O. (1) k. 195v, zeznania powoda A. O. k. 196/

B. O. (1) bardzo przeżyła śmierć syna. Dowiedziała się o tym w nocy, kiedy przyszli Policjanci. Wystąpiła u niej reakcja żalu, rozpacz, smutki, silnego napięcia psychicznego, doznała objawów somatycznych: zaburzeń snu, koszmarów sennych, stanów przygnębienia, dezorganizacji życia. Miała problem ze zwykłym funkcjonowaniem. Straciła kontakt z rzeczywistością, wymagała stałej kontroli i opieki osób najbliższych. Po pogrzebie J. O. (2), w okresie od 3 maja 2014 roku do 29 maja 2014 roku, była hospitalizowana w Szpitalu (...) w T. z powodu ciężkiej reakcji na stres, nagłego

pogorszenia nastroju oraz funkcjonowania po tragicznej śmierci syna. Po wyjściu ze szpitala (...) kontynuowała leczenie psychiatryczne w (...). Po śmierci syna przebywała na rocznym urlopie dla poratowania zdrowia, po którym wróciła do pracy na stanowisku nauczyciela w niepełnym wymiarze czasu pracy. B. O. (1) bardzo często odwiedza grób syna, nie potrafi pogodzić się z jego śmiercią. Po upływie ponad roku od wypadku jej stan psychiczny nie uległ wyraźnej poprawie, nadal przeżywa stany depresji przedłużonej, nadal korzysta z pomocy psychoterapeutycznej i farmakologicznej, uczęszcza na wizyty do psychiatry i psychologa. Śmierć syna zmieniła całe życie B. O. (1). To co wcześniej ją cieszyło teraz wywołuje myśl, że jej syn nie może w tym uczestniczyć, codziennie myśli o synu, choć w czasie terapii uczy się kierować myślami na pogodne wspomnienia. Rodzina pochowała wszystkie pamiątki po synu, żeby ograniczyć cierpienie matki. W rodzinie jest takie „porozumienie”, że choć wszyscy myślą o J., nie rozmawiają o nim. B. O. (1) do dziś nosi przy sobie muszelki, które z wakacji przywiózł jej syn, chce żeby syn jej się śnił. Do dziś odwiedza ją dziewczyna syna. B. O. (1) nadal bierze leki, choć ograniczyła leki na noc, bo nawet po ich zażyciu ma problemy ze snem.

/dowody: dokumentacja medyczna powódki B. O. (1) k. 16- 28, zeznania świadka A. O. k. 69- 70, zeznania świadka J. O. (1) k. 72, zeznania powódki B. O. (1) k. 194-194v, opinia zespołu biegłych psychiatry i psychologa z dnia 26.03.2015r. k. 94- 98, zeznania powódki B. O. (1), k. 194/

Dla A. O. śmierć syna była największą katastrofą życiową. Po śmierci syna pogrążył się w swoim bólu, zamknął w sobie. Starał się być opanowany i kontrolować swoje emocje, aby pomóc rodzinie, w szczególności żonie, w cierpieniu po stracie syna. W związku ze śmiercią syna, która była silnym zdarzeniem traumatycznym, u A. O. wystąpiła reakcja depresyjna przedłużona. W wyniku reakcji na silnych stres A. O. schudł, stracił apetyt, czuł się bezradny. Objawy depresyjne utrzymywały się na stałym poziomie przez rok. Zaburzenia depresyjne spowodowały u A. O. trudności w funkcjonowaniu społecznym i rodzinnym. Bardzo brakuje mu syna, z którym miał dobry kontakt i bliskie relacje. A. O. był brygadzystą w grupie, w której pracował też jego syn. Wzajemnie znali swoich kolegów, mieli partnerską relację. Tuż przed śmiercią syna ta relacja jeszcze się zacieśniła z uwagi na chorobę nerek J. O. (2), kiedy starali się o jego przyjęcie do szpitala. A. O. często wspomina syna i płacze. Obecnie stara się radzić sobie z żalobą w ten sposób, że pracuje po 12 godzin, w środowisku młodych ludzi, gdzie pracował też jego syn. Jest pod nadzorem psychiatry, bywają okresy dużej stabilizacji, ale najtrudniej jest w okolicach świąt i uroczystości. A. O. codziennie odwiedza grób syna, wstaje o 5.30 i sam idzie na jego grób.

/dowody: zeznania świadka E. O. k. 71, zeznania świadka J. O. (1) k. 72, zeznania świadka B. O. (1) k. 72-73, zeznania powoda A. O. k. 196, opinia zespołu biegłych psychiatry i psychologa z dnia 23.04.2015r. k. 116- 119, uzupełniająca opinia z dnia 26 .11.2015 roku k. 163- 164, zeznania powoda A. O. k. 196/

J. O. (1) mocno przeżył śmierć brata. Po śmierci brata początkowo starał się nie załamywać i wspierać rodziców. Dla J. O. (1) jego brat był zawsze wzorem do naśladowania i po jego śmierci, w hołdzie dla brata, mimo ogromnego smutku i przygnębienia, zdał maturę i dostał się na studia. J. O. (1) stara się żyć normalnie, ale nigdy nie pogodził się ze śmiercią brata i nadal bardzo cierpi z tego powodu. Wraz z upływem czasu jego nastrój zaczął się pogarszać, zmienił się w kontaktach z ludźmi, stał się bardziej introwertywny, zamknął się w sobie, nie radzi sobie z objawami depresyjnymi, izoluje się. Nie jest w stanie podjąć psychoterapii, choć jest ona w jego przypadku wskazana. Obecnie J. O. (1) mieszka ze starszą siostrą i swoją dziewczyną w K., gdzie studiuje. Stara się często odwiedzać rodziców, wówczas chodzi również na cmentarz na grób brata. Swoje życie kieruje stale myśląc o bracie, nawet przy wykonywaniu codziennych czynności myśli co J. zrobiliby w określonej sytuacji.

/dowody: zeznania świadka A. O. k. 69- 70, zeznania świadka E. O. k. 71, zeznania świadka B. O. (1) k. 72-73, zeznania powoda J. O. (1) k. 195v, opinia zespołu biegłych psychiatry i psychologa z dnia 23.04.2015r. k. 125- 129, uzupełniająca opinia z dnia 26.11.2015 roku k. 159- 160/

E. O. w chwili śmierci brata założyła już własną rodzinę, wyprowadziła się wcześniej do K., nie ma dzieci. Po śmierci brata załatwiała wszystkie niezbędne sprawy, zachowywała spokój i wspierała rodzinę. W kolejnych dniach jej nastrój stopniowo się pogarszał. E. O. odczuwa silne uczucie straty po śmierci brata. Przed wypadkiem była osobą

aktywną, pozytywną, natomiast obecnie zaburzenia depresyjne uniemożliwiają skuteczne radzenie sobie, prowadzą do trudności w funkcjonowaniu społecznym i rodzinnym, mobilizuje się tylko do pracy, często płacze, wspomina brata, tęskni za nim, nie odczuwa radości tylko smutek. E. O. ma problemy ze snem, często się budzi, jest drażliwa, korzysta z pomocy psychiatrycznej, co wynika z kilku problemów, ale jej pierwsza wizyta u psychologa wiązała się ze śmiercią brata. Ma zdiagnozowaną depresję i bierze leki. E. O. za każdym razem kiedy jest w P. odwiedza grób brata, to jest średnio raz w miesiącu. Śmierć brata była dla niej wstrząsem, którego nie potrafi z niczym porównać. Wspomina brata J. z drugim bratem, ale nie pogłębiają tych rozmów, żeby nie rozpaczać.

/dowody: zeznania świadka A. O. k. 69- 70, zeznania świadka B. O. (1) k. 72-73, zeznania powódki E. O. k. 195- 195v, opinia zespołu biegłych psychiatry i psychologa z dnia 23.06.2015r. k. 120- 124, uzupełniająca opinia z dnia 26.11.2015 roku k. 161- 162, zeznania powódki E. owczarek k. 195/

B. O. (1), A. O., J. O. (1) i E. O. zgłosili zdarzenie i zwrócili się do (...) Spółki Akcyjnej w W. o wypłatę na ich rzecz zadośćuczynienia. Pismami z dnia 29 lipca 2014 r. wezwali do wypłaty na ich rzecz kwot: 200.000 zł na rzecz matki B. O. (1), 100.000 zł na rzecz ojca A. O., 30.000 zł na rzecz siostry E. O. i 50.000 zł na rzecz brata J. O. (1). W wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego pozwana wypłaciła tytułem zadośćuczynienia (pisma z dnia 24 września 2014 r.): na rzecz B. O. (1) kwotę 35.000 zł, na rzecz A. O. kwotę 35.000 zł, na rzecz J. O. (1) kwotę 20.000 zł oraz na rzecz E. O. kwotę 20.000 zł.

/okoliczności bezsporne, a nadto dowody: dokumenty w aktach szkody (...), pismo pozwanej z dnia 24.09.2014r. k. 32-33, wezwanie do zapłaty k. 29-31, wezwania do zapłaty w aktach o sygn. I C 2031/14, I C 2034/14, I C 2042/14/

Powyższy stan faktyczny częściowo, a to w zakresie dotyczącym zaistnienia zdarzenia, zgłoszenia szkody i przebiegu postępowania likwidacyjnego, posiadał charakter bezsporny. W pozostałym zakresie swoje ustalenia Sąd oparł na dowodach z dokumentów, zeznaniach świadków, powodów oraz opinii biegłych sądowych. Zdjęcia i dokumenty złożone przez strony do akt sprawy nie były kwestionowane przez żadną z nich, a Sąd uznał je za wiarygodne.

Przy ustalaniu stanu faktycznego w zakresie dotyczącym więzów łączących powodów ze zmarłym J. O. (2) oraz ich reakcji na śmierć syna i brata, Sąd wziął pod uwagę zeznania świadków oraz powodów. Zeznania te Sąd ocenił jako szczerze i wiarygodne, a ponadto znajdowały one odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym - w dokumentacji fotograficznej, lekarskiej i w opiniach biegłych sądowych.

Ustalając stan faktyczny w sprawie Sąd oparł się również na opiniach biegłych sądowych: specjalisty z zakresu psychologii oraz specjalisty z zakresu psychiatrii, oceniając je jako rzetelne. Biegli sądowi stanowczo i konsekwentnie uzasadnili swoje stanowiska dotyczące reakcji powodów na tragiczną śmierć syna i brata. Uznając te opinie, wraz z opiniami uzupełniającymi, za w pełni realizujące zlecenie Sądu, szczegółowo wyjaśniające stanowisko biegłych i wiarygodne, postanowieniem z dnia 27 kwietnia 2016 roku Sąd oddalił wnioski o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych psychiatry i psychologa.

Sąd zważył co następuje

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W niniejszej sprawie poza sporem pozostawała kwestia, że pozwana jest podmiotem odpowiedzialnym za skutki zdarzenia z dnia 18 kwietnia 2014 roku. Spór dotyczył wysokości kwoty żądanej przez powodów tytułem zadośćuczynienia.

Żądanie powodów znajdowało swoją podstawę prawną w przepisach przewidujących obowiązek naprawienia szkody (zadośćuczynienia krzywdzie) w reżimie odpowiedzialności ex delicto, do których należy art. 446 k.c. Samoistnym źródłem zobowiązania z tytułu czynu niedozwolonego jest fakt wyrządzenia szkody (krzywdy), za którą ustawa czyni kogoś odpowiedzialnym. Treścią nowopowstałego stosunku jest uprawnienie do uzyskania odszkodowania (zadośćuczynienia) i odpowiadający temu uprawnieniu obowiązek do spełnienia tego żądania po stronie podmiotu

odpowiedzialnego za powstanie szkody (wyrządzenie krzywdy). Dodatkowo zaznaczyć należy, że w przypadku, gdy sprawca szkody (krzywdy) jest ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej, roszczenie o naprawienie szkody można skierować, według wyboru osoby uprawnionej – do ubezpieczonego lub do ubezpieczyciela. Każdy z nich ma obowiązek zaspokoić to samo roszczenie, z innych jednak tytułów prawnych. Zawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nakłada bowiem na ubezpieczyciela obowiązek naprawienia szkody w razie nastąpienia określonego w umowie wypadku. Ubezpieczyciel staje się zobowiązanym wobec poszkodowanego z racji umowy wiążącej go z ubezpieczonym. Przesłanką powstania obowiązku świadczenia przez ubezpieczyciela z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej (art. 822 § 1 k.c.) jest stan odpowiedzialności cywilnej ubezpieczonego za szkodę wyrządzoną osobie trzeciej. Pozwana występowała zatem w charakterze ubezpieczyciela podmiotu odpowiedzialnego za zdarzenie.

Zgodnie z brzmieniem art. 446 § 1 k.c. jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, zobowiązany do naprawienia szkody powinien zwrócić koszty leczenia i pogrzebu temu, kto je poniósł. Stosownie do treści § 4 powołanego artykułu, sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Art. 446 § 4 k.c. swoją treścią obejmuje członków rodziny, a więc krewnych czy powinowatych, jeżeli zmarły pozostawał z nimi faktycznie w szczególnej bliskości powodowanej bardzo silną więzi uczuciową.

Zadośćuczynienie jest sposobem naprawienia krzywdy, stanowiącej niemajątkowy skutek naruszenia dóbr osobistych, wywołany śmiercią najbliższego członka rodziny wskutek uszkodzenia ciała czy rozstroju zdrowia. W niniejszym postępowaniu krzywdę należy rozumieć jako naruszenie prawa do życia w rodzinie i ból spowodowany utratą najbliższej osoby. Kompensacie podlega zatem w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia. Naruszenie prawa do życia w rodzinie stanowi dalece większą dolegliwość psychiczną dla członka rodziny zmarłego niż w przypadku naruszenia innych dóbr, a jej skutki rozciągają się na całe życie osób bliskich (por. wyrok SA w Lublinie z dnia 7 lipca 2009 r., II AKa 44/09, LEX nr 523973). Kompensacie podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. W wyroku Sąd Apelacyjny w Lublinie z dnia 18 października 2012 r. (I ACa 458/12, LEX nr 1237237) uznano, że na rozmiar krzywdy podlegającej kompensacie na podstawie art. 446 § 4 k.c. mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem jego odejścia (np. nerwicy, depresji), rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy oraz wiek pokrzywdzonego.

Oceniając zgromadzony materiał dowodowy, Sąd uznał, że pomiędzy powodami a J. O. (2) istniała bardzo silna, bliska więź emocjonalna. Zmarły J. O. (2) był synem B. i A. O., bratem J. i E. O.. Jak wynika z ustalonego w sprawie stanu faktycznego rodzina O. pozostawała ze sobą w bardzo bliskich, dobrych stosunkach. Mimo tego, że synowie B. i A. O. byli już pełnoletni, nadal mieszkali z rodzicami. Bliską relację z rodziną zachowała też córka E. O.. Rodzina często się spotykała, jej członkowie chętnie spędzali ze sobą wolny czas, brali udział we wspólnych inicjatywach, wspólnie pracowali i dzielili pasję. Zmarły J. O. (2) zawsze wspierał swoich najbliższych, zarówno rodziców, jak i rodzeństwo.

B. O. (1) zareagowała na śmierć syna J. szokiem, a dalej wystąpiła konieczność leczenia psychiatrycznego, które trwa do dziś. Pierwszy okres tego leczenia odbył się natychmiast po pogrzebie w warunkach hospitalizacji – w Szpitalu (...) w T.. W ocenie Sądu, wydanej w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy – zeznania świadków, strony, opinie biegłych – ale i obserwację Sądu poczynioną w czasie rozprawy, B. O. (1) nadal przeżywa ogromną rozpacz, nie może pogodzić się z utratą syna. Pomimo stałego leczenia, wstrząs związany ze śmiercią ze syna był tak ogromny, że nie pozwolił powódce powrócić do życia jakie wiodła sprzed tym zdarzeniem. Pomimo rocznego urlopu, powódka nie powróciła do pracy w wymiarze jak poprzednio, każdy dzień wypełniają jej myśli o synu. Pomimo upływu dwóch lat od śmierci syna, jego rzeczy, zdjęcia i pamiątki po nim nadal są schowane. W ocenie Sądu zaistniałe zdarzenie wywołało ogromną krzywdę i cierpienie powódki – matki, która straciła 23-letniego syna.

Jak wynika z zeznań A. O., śmierć syna była dla niego największą katastrofą w życiu. Pomimo tego, że A. O. po śmierci syna nie był poddany hospitalizacji, Sąd uznał, że jego krzywda nie jest mniejsza aniżeli matki a jedynie cierpienie przejawia się w innej formie. Jak wynika z opinii biegłych i zeznań powoda, depresja i trudności w funkcjonowaniu nadal się utrzymują, przy czym przybierają formę ucieczki w pracę. A. O. nadal codziennie odwiedza grób syna, wstając o 5.30. Funkcjonuje w warunkach stresu, schudł, pozostaje pod nadzorem psychiatry.

Sąd uznał, że również więź pomiędzy braćmi O. była bardzo silna. Zawsze dzielili wspólny pokój, mieli podobne pasje i zainteresowania. J. O. (1) nadal bardzo cierpi z powodu utraty brata, nie radzi sobie z objawami depresyjnymi, izoluje się. Sąd miał na uwadze, że w chwili jego śmierci J. O. (1) nie założył jeszcze własnej rodziny, nadal tworzył wspólne gospodarstwo domowe z rodzicami i bratem. J. O. (1) pozostaje pod silnym wrażeniem brata, wykonując codzienne czynności myśli o nim, zastanawia się co jego brat zrobiłby w określonej sytuacji. Jak wynika z ustaleń faktycznych, jego stan kwalifikuje go do objęcia pomocą medyczną.

E. O. w chwili śmierci brata założyła już własną rodzinę – wyszła za mąż, zachowała jednak bliskie kontakty z rodziną, w tym z bratem J., z którym się wzajemnie odwiedzali. Śmierć brata zmieniła ją z osoby aktywnej i pozytywnej w płacziwą, smutną. Ostatecznie nieumiejętność poradzenia sobie z tą stratą spowodowała konieczność rozpoczęcia terapii u psychologa. Jak zeznała sama powódka, śmierć brata była dla niej wstrząsem, którego nie potrafi z niczym porównać.

Oceniając wysokość zadośćuczynienia Sąd miał na uwadze, że wysokość zadośćuczynienia winna mieć charakter ekonomicznie odczuwalnej wartości a nie zapłaty symbolicznej (por. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 03.02.2000 r., I CKN 969/98, LEX nr 50824, z dnia 28.09.2001r., III CKN 427/00, LEX nr 52766). Kompensata majątkowa ma na celu przezwycięzenie przykrych doznań związanych ze śmiercią najbliższego członka rodziny.

W przedmiotowej sprawie ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd uwzględnił, wynikający ze zgromadzonego materiału dowodowego i nie budzący żadnych wątpliwości Sądu, szczególnie bliski charakter relacji i bardzo silną więź łączącą powodów ze zmarłym.

W wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego pozwana wypłaciła tytułem zadośćuczynienia: na rzecz B. O. (1) kwotę 35.000 zł, na rzecz A. O. kwotę 35.000 zł, na rzecz J. O. (1) kwotę 20.000 zł oraz na rzecz E. O. kwotę 20.000 zł. Mając na uwadze okoliczności ustalone w toku niniejszego postępowania, Sąd uznał, że kwoty te nie są wystarczające w zestawieniu z ogromem cierpienia i straty, jaką ponieśli powodowie oraz skutków, jakie wywarła na ich życie i zdrowie psychiczne śmierć członka rodziny. Wobec naruszenia ich prawa do życia w rodzinie i w kontekście omówionych następstw tego zdarzenia, Sąd w całości uwzględnił żądania powodów. Sąd uznał, że – z uwzględnieniem świadczeń wypłaconych - kwoty zadośćuczynienia po 80.000 zł dla rodziców zmarłego, młodego chłopaka, z którym pozostawali w bardzo dobrych, przyjacielskich stosunkach, który udzielał im pomocy, uczestniczył w każdym dniu życia, jak też w świetle następstw tego zdarzenia na ich zdrowiu, wpływu tego zdarzenia na całe ich życie, żądanie powodów nie jest kwotą wygórowaną a spełniającą właśnie cele powołanego przepisu. Przyjmując za uzasadnione żądanie zadośćuczynienia dla J. O. (1), łącznie ze świadczeniem wypłaconym, na kwotę 40.000 zł, Sąd również miał na uwadze powyższe okoliczności, a to intensywność więzi łączącej braci, stopień pokrzywdzenia powoda tym zdarzeniem i wpływ śmierci brata na całe życie powoda, w szczególności na jego stan psychiczny. Odnosnie E. O., Sąd miał na uwadze, że w chwili śmierci brata nie mieszkała już w domu rodzinnym, jednakże nadal łączyła ją z bratem silna więź. Oboje byli młodymi osobami, lubili spędzać ze sobą czas, pozostawali w bliskiej relacji. Brat nadal pełnił istotną rolę w jej życiu, wnosił dużo radości, którą powódka utraciła. Wobec powyższego, uwzględniając świadczenia wypłacone dotychczas przez pozwaną tytułem zadośćuczynienia, Sąd zasądził na rzecz powodów dalsze kwoty, a to na rzecz B. i A. O. po 45.000 zł, na rzecz J. O. (1) 20.000 zł i na rzecz E. O. 10.000 zł (pkt-y 1 – 4 sentencji wyroku).

Rozstrzygnięcie co do odsetek Sąd wydał w oparciu o art. 481 k.c. i art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152). W myśl art. 14 ust. 1 powołanej ustawy, zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie.

Zawiadomienie pochodziło z 29 lipca 2014 r. a decyzję o wypłacie pozwana wydała 24 września 2014 r. Mając na uwadze te okoliczności, Sąd zasądził dochodzone kwoty z ustawowymi odsetkami od dnia 3 września 2014 r. do dnia zapłaty.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie piątym wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. pozostawiając szczegółowe ich wyliczenie – w oparciu o art. 108 k.p.c. - Referendarzowi sądowemu.

SSR Kamilla Gos-Górska